

1. PRAVĚK A STAROVĚK

J. Burian: Kartágo – velikost, pád a vzkříšení jedné civilizace	6/4
J. Burian – B. Moučková: Tajemství Etrusků	9/38
J. Češka: Zvítězil jsi, Galilejský?	8/46
J. Klíma: Chamurabiho příkazy spravedlnosti	11–12/52
K. Kurz: Panem et circenses	7/38

2. STŘEDOVĚK

(Období feudalismu do konce 18. století)

Z. Fiala: Čechy, česká země a vznik přemyslovského státu	5/38
Z. Fiala: Čeští Slované a počátky přemyslovského státu	10/11
M. Frolíková: Glosa o Šimonu Lomnickém z Budče	10/42
J. Heřman – V. Sadek: Hebrejský pramen o husitech	9/4
M. Hroch: Sen o vládě moudrých	11–12/46
V. Hrochová: Běnatští a janovští kupci v byzantské říši	5/12
J. Janáček: Sixt z Ottersdorfu	6/16
F. Kavka: Karel IV. a jeho doba	11–12/5
E. Knobloch: O armádě Džingischánově	10/15
E. Knobloch: Vilém z Rubruku a Mangu-chán	6/14
Z. Malý: Rožmberské dukáty	7/4
E. Nešpor: O českém tereziánském kolku	2/12
K. Pletzer: Středověký astronom Václav Fabri z Budějovic	6/37
K. Pletzer: Tragédie Ondřeje Puklice ze Vztuh	4/9
J. Sláma: Velká Morava v evropských dějinách	8/4
F. Šmahel: Kondotiéri metla Itálie	3/12
D. Třeštík: Václav jako věčný panovník a český stát v raném středověku	2/8
R. Večerka: Velkomoravské počátky slovanské knižní vzdělanosti	7/10

3. NOVĚJŠÍ DĚJINY

(Období kapitalismu do roku 1917)

M. Doležal: Ve jménu svaté a nerozdielné trojice	3/10
L. Dvořák: Konec popa Gajona	1/10
J. Havránek: Wáclav Wladiwoj Tomek a rakouská cenzura	4/38
M. Hroch: Národy, které se neprobudily	8/18
J. Janák: Jeden z neznámých průkopníků socialismu	3/17
S. Kieniewicz: Poznaňské povstání v roce 1848	9/36
K. Kučera: Universita v době Bachově	11–12/49
V. Lesák: Vlastní silou	7/28
K. Litsch: Atentátník Jeho Veličenstva a Bismarckův zákon proti socialismu	2/32
M. Salabová-Kučerová: První slovenské gymnasium	1/38
H. Steiner: Jindřich Scheu o první světové válce	5/33
I. Sviták: Protináboženské hnutí ve francouzské revoluci	1/32
F. Šmahel: Kritický komentář k ódě na litvínovskou manufakturu	2/14
Z. Šolle: České sekce I. Internacionály v Americe	10/37
M. Vučka: Vyprávění o „Palečkovi“	2/13
F. Š.: Leták „Našemu národu“	2/39

4. DĚJINY DOBY NEJNOVĚJŠÍ (1917–1963)

a) dějiny ČSSR

M. Bouček: Praha v únoru 1948	2/20
T. Brod: Naši v Tobruku	6/10
J. Doležal: Předehra povstání – o průběhu prvních květnových dní na českém venkově	5/1
J. Heroldová: ISAW	11–12/68
F. Jánký: Třistajedenáctka	11–12/60
S. Jareš: Poselství míru z roku 1937	4/48
M. Klimeš: Moskevské rozhovory v prosinci 1943	11–12/13
M. Krajčovič: Bernard Shaw – ireidenta – Československo	7/9
K. Kreibich: Vzpomínky na emigraci v Británii	10/28
V. Lacina: Počátky kolektivizace na české vesnici	1/1
V. Lacina: Úspěchy a obtíže kolektivizace	4/1
L. Lehár: Kovácké vedení. K činnosti jedné ilegální komunistické skupiny v Praze za nacistické okupace	6/30
J. Mikoča: V+W a cenzura	10/33
F. Morkes: Pisatel se nedostavil	1/18
T. Pasák: Sudetoněmecký Freikorps v boji	3/34
I. Pfaff: Liberec proti fašismu	5/17
K. Pichlík: Vznik Československé republiky v roce 1918	10/1
J. Pospíšil: Nepravý Montgomery	11–12/79
B. M. Rukolová: Zdeněk Nejedlý na moskevské universitě	4/10
J. Schwippel: Válečná léta v západočeském pohraničí	7/33
M. Šolleová: To prý jednou Franta Sauer	5/34
V. Vrabec: Září 1938 v Praze	9/1
J. Žák: Josef Frank v Buchenwaldu	9/28

b) obecné dějiny

K. Bartošek: Druhý díl Aragonových dějin SSSR	5/8
J. Brož: Filmový koncert UFA	2/42
S. Budín: Al Capone	3/36
I. Erenburg: Lidé, roky, život – úryvek ze čtvrtého dílu Pamětí, zachycující období let 1940–1941	3/18
M. Hájek: Nad prvním svazkem Aragonových dějin SSSR	4/30
M. Hübl: Trajčo Kostov	6/1
J. Jirů: Cagoulardi	4/40
B. Klípa: Rok přelomu	7/12
B. Loewenstein: Hnědý kult	8/30
F. Morkes: Dokumenty majora Martina	10/40
J. Muška: Bolševici v boji proti první světové válce	3/1
K. Pichlík: Kult osobnosti a Rudá armáda	2/1
J. Pilát: Indická tragédie	5/30
J. Poláček: Za nezávislost Angoly	6/9
I. Savický: Záhumenek – velký problém sovětského poválečného zemědělství	8/10
L. Sochor: Spojené státy ve dvacátém století	7/16
D. Svobodová: Německé nouzovky a politika	9/46

5. DĚJINY LIDSKÉHO MYŠLENÍ, VĚDY A TECHNIKY

G. Bareš: Humanismus 20. století	11–12/70
Z. Fišer: Buddhova filosofie	10/44
Z. Horský: Bohové nebo příroda?	1/4

Z. Horský: Geocentrismus a heliocentrismus	3/42
Z. Horský: Gravitační teorie	4/44
Z. Horský: Podstatou všech věcí je číslo	2/34
B. Loewenstein: Jaká je naše historiografie? (Polemické poznámky na téma provincialismus)	9/9
M. Malík: Interkamera	9/12
M. Malík: J. E. Purkyně a český film	1/13
J. Minář: Neohrožený myslitel materialismu	5/32
J. Novotný: Z bojů o vrcholek světa	7/30
K. Pichlík: Historiografie a kult osobnosti	8/1
J. Pošmourný: Modul	1/30
Ž. Řichtová: Kult osobnosti a historiografie	7/1
I. Seidlerová: O jednotný fyzikální obraz světa	7/44
V. Spudilová: Dějiny země	5/42
V. Spudilová: Myšlenka vývoje v živé přírodě	6/32
P. Spunar: Paleografie, její vývoj a metody	1/42
I. Sviták: Montaigne	10/16
I. Sviták: Montaigne a my	11-12/30
Z. Šolle: O integrální pojetí dějin	11-12/1
M. Teich: Od flogistonu ke kyslíku	8/38
M. Teich: Od vitální síly k enzymu	9/31
I. Ůlehlá: Fyzika za hranicemi denního světa	10/6

6. DĚJINY UMĚNÍ

J. Bek: Hudební romantismus a dnešek	11-12/26
J. Blažková: Renesance tapiserie	6/22
F. Červinka: Historické svědectví E. M. Remarquea	2/29
F. Červinka: O kulturní dědictví Franze Kafky	4/12
J. Frel: Falešné antiky	4/4
J. Frel: Mozaiky z Piazza Armerina	5/4
K. Honzik: Vzpomínka na architekta Bedřicha Feuersteina	3/4
J. Hrabák: O demokratizaci staročeské literatury	1/28
L. Novák: Tendence současného malířství	1/20
O. Nový: Le Corbusier – torzo díla a nesplněné naděje	5/22
J. Pečírka: Antoine Watteau	2/4
J. Pečírka: O Josefu Navrátilovi	3/22
E. Petrová: Arcimboldo	4/22
E. Petrová: Carpaccio	9/20
J. Pokorný: Commedia dell'arte	2/22
K. Stejskal: Středověké malířství a astronomie	7/20
J. Šíp: Holandské zátiší	10/20
Z. Tichá: Příběhy rytířů a krásných paní	8/14
L. Vachtová: Kupka	8/22
S. Vencl: Umění paleolitu	6/42
D. Zbavítel: Staroindická milostná poezie	11-12/18
O umělecké avantgardě	11-12/36
„Říjen“ přijde na plátna celého světa	1/17

7. DISKUSE O NOVÝCH UČEBNÍCH DĚJEPISU

K. Bartošek: Pouze několik poznámek	8/42
J. Bílek: Diskusní příspěvek	5/III
Z. Brůžek: Diskusní příspěvek	5/IV
V. Fiala: Doprodáno	4/20
J. Haubelt: Jak dále	7/48
M. Hroch: Lze svíčkou zahnat soumrak nad dějepisem?	6/20

J. Jersák: Lze hovořit o výprodeji dějepisu?	6/48
J. Jozá: O postavení dějepisu na naší škole	4/18
E. Mandler: Výprodej dějepisu?	3/30
P. Nauman: Poučení z učebnice	6/48
A. Paviát: Hic sunt leones	7/48
O. Prášilová: K výprodeji dějepisu	4/20
J. a E. Rennerovi: Diskusní příspěvek	5/III
Redakce společenských věd SPN: Diskusní příspěvek	8/42
Z. Šíkl: Jde o vědomí souvislostí – rozhovor s archeology o nových učebnicích dějepisu	5/18
A. Vondráček: Efektivní, ale jen na první pohled	6/20
Redakční závěr diskuse	9/16

8. DROBNÉ HISTORIE A REGIONÁLNÍ DĚJINY

Z. Bičík: Potíže s láskou	5/21
Z. Bičík: Průkopník české cyklistiky	3/33
J. Budinská: Státní převrat L. Kobzinka	6/40
J. César: Hitlerovy „vojenské zásluhy“ za první světové války	5/21
J. César: Prázdná místa v Hitlerově životopise	9/45
M. Čech: Zprávy z kruhů blízkých vládě	11-12/66
R. Khel: Amerika jarmarečních písní	7/36
R. Khel: Antitabák	5/21
J. Kopš: O rýžování zlata na Berounsku	6/41
J. Kríž: Významná žitavnická knihtlačiareň	9/44
B. Krzemieńska: O středověkém medu	3/9
K. Malý: Císař pán je	6/15
J. Nečas: Z historie mezinárodního jazyka	6/40
J. Novotný: Kdo byl posledním mořským pirátem?	9/45
J. Novotný: Konec slavné vyzvědačky	10/43
J. Novotný: Mr. Brown zasahuje	8/34
J. Novotný: Pěšky kolem světa za 7 let	6/38
V. Nezbeda: K historii Rudých hvězd	5/41
K. Pletzer: Korunovační klenoty v Českých Budějovicích	9/19
J. Pospíšil: Nepravý prorok Daniel	8/36
P. Preiss: Poplachy v obrazárnách	6/41
K. Raba: Po tisíci letech znovu na hladině	3/33
M. Sedláková: Prácheňský týdeník	8/37
J. Strnadel: Portáši	8/37
J. Šrůtek: Otec hrůzostrašných románů	9/34
I. Štarha: Nová historie starého hradu	8/36
J. Šůla: Panská milost	5/21
Z. Tichá: Vykládání snů	4/36
fes: Donnerweiter, odvážné	10/42
J. C.: Takový „böhmischer“ gefreiter	10/42
K. R.: Pani Mariana, ženské pohlaví mdlé	2/39
R. K.: Politický soubor	2/39

9. Z NOVÝCH KNIH, ZPĚVY

V. Bok: Monografie o českém humanistovi	9/III
J. Haubelt: Pět století bojů o jižní Afriku	4/III
M. Hroch: Víte, kdo byl Jarislav?	11-12/IV
K. Malý: Manželství a rodina v minulosti	1/III
J. Novotný: K dějinám našich řemesel	8/IV
J. Novotný: Kniha o poddaném lidu v Slovensku	7/II

J. Novotný: Publikace k stému výročí Matice slovenské	11-12/III
J. Novotný: Slovenští luďáci v letech 1918-1929	4/III
J. Novotný: Úspěšná kniha o vzniku naší dělnické třídy	3/II
J. Opelík: Průbojná kniha o avantgardě a marxistické estetice	2/III
T. Pasák: Dokumenty o politice německého imperialismu	8/III
F. Psota: Z nejstarších dějin výrobní technologie	1/III
J. Smolka: Dějiny vědy a techniky na Slovensku	5/II
L. Sochor: Člověk a dějiny	9/IV
-ff-: Příruční slovník naučný	3/III
J. H.: K dějinám české filosofie	9/III
J. N.: Naše národní minulost v dokumentech	3/III
J. N.: Zakladatelé vědeckého socialismu o našich dějinách 19. století	9/II
k k: Georges Bonnet znovu hájí Mnichov	4/II
k k: Z dějin Škodových závodů	7/II
M. Š.: Monografie o Karolině Světlé	11-12/IV
Sl: Čechy na úsvitě dějin	11-12/II
Sm.: Poznávání vesmíru	5/II
vl: Nová kniha na staré téma	11-12/II
Z. S.: Přehled evropského pravěku	5/II
Knihy o vědě, technice a kultuře	1/IV
Zrození generace	8/II

Zprávy

B. Heřmanský: Od alchymie k chemii	6/II
J. Jančář: Vzorové dílny Ústředí lidové umělecké výroby	1/40
J. Joza: K činnosti Severočeského nakladatelství v Liberci	3/II
J. Macek: Edice „Portréty“	10/II
M. Pavlas: Přes sto let už stojí maršovská rychta	2/41
A. Šnejdárek: III. mezinárodní kongres dějin evropského odboje.	10/III, IV
L. Štěpánek: Jihočeské muzeum	1/41
-fs-: Muzejní a vlastivědná práce	8/II
-Ma-: Nová československá vlastivěda	2/II
M. K. Archeologické objevy	9/44
-pa-: Nechcete koupit Karlštejn?	3/40
P. H.: Za Lidou Kárníkovou	9/IV

V. V.: Uzavřela se jedna etapa vývoje československé archeologie	1/II
Díla a staletí	1/IV
Mezinárodní slavistický časopis Slavia	2/IV
Mikulčické rotundy	3/IV ^c
Největší archiv lidové hudby v ČSSR	3/IV
Oslavy cyrilometodějské misie	4/IV
Sté výročí Matice slovenské	4/IV
Za kubánskými Indiány	8/IV

Barevná obálka

Fernand Léger: Matka a dítě	1/I
M. Chagall: Já a vesnice	1/IV
Nicolas Lancret: Scéna z commedie dell'arte	2/I
Antoine Watteau: Půvaby života	2/IV
Josef Navrátil: Část pohledu na vodopád pod Dachsteinem	3/I
Josef Navrátil: Část pohledu na Ischl	3/IV
Giuseppe Arcimboldo: Alegorie vody	4/I
Giuseppe Arcimboldo: Alegorie léta	4/IV
Mozaiky z Piazza Armerina	5/I, IV
Jean Lurçat: Modrý šarlat 1953	6/I
Jean Lurçat: Menuhin 1951, detail	6/IV
Sbírání many, detail z nástěnné malby v Emauzích od mistra lucemburského rodokmene, kolem r. 1360	7/I
Mistr Třeboňský: Kristus na hoře Olivetské, kolem r. 1380	7/IV
F. Kupka: Kosmické jaro, detail	8/I
F. Kupka: Diagonální a vertikální plány	8/IV
Vittore Carpaccio: Triumf sv. Jiří, detail	9/I
Vittore Carpaccio: Křest pohanského krále, detail	9/IV
Jan Jansz. van den Uyl (dříve připisováno W. C. Hedovi): Zátíši s cinovým džbánem	10/I
Jan Jansz. van de Velde: Zátíši s kuřáckým náčiním	10/IV
Josef Šíma: Berenika, 1928	11-12/I
Jindřich Štýrský: Smrt Orfeova, 1931	11-12/IV

Barevné reprodukce uvnitř čísla:

František Muzika: Requiem, 1944	11-12/I
Toyen: Opuštěné doupe, 1937	11-12/II
Mikuláš Medek: 21 870 cm ² modrých mikroiluzí, 1963	11-12/III
Josef Istler: Obraz, 1962	11-12/IV